

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดวัดก่อนและหลัง (pretest and posttest design) เพื่อศึกษาผลของการสอนด้วยสื่อประสมต่อความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบ และอุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมและหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ พยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมและหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลสงขลา ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 17 คน และผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจจำนวน 123 คนที่ได้รับการดูแลโดยพยาบาล ในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมและหอผู้ป่วยศัลยกรรมอุบัติเหตุ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยได้แก่ แผนการสอนในการใช้สื่อประสมเรื่อง การป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรพยาบาล 2) แบบทดสอบความรู้ในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ 3) แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจใน 5 กิจกรรมหลัก 4) แบบเฝ้าระวังการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหาของแบบทดสอบความรู้เท่ากับ 0.93 และแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติเท่ากับ 0.81 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้เท่ากับ 0.78 ทดสอบการสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 และทำการทดสอบประสิทธิภาพสื่อและแผนการสอนก่อนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน โดยการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของบุคลากรพยาบาล ทดสอบความรู้ สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจใน 5 กิจกรรมหลัก และเก็บข้อมูลอุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์ ระยะดำเนินการให้ความรู้โดยใช้สื่อประสมในเรื่อง การป้องกันปอดอักเสบจาก

การใช้เครื่องช่วยหายใจแก่กลุ่มตัวอย่างพยาบาลตามแผนการสอน ใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ระยะเวลาประเมินผลการสอนด้วยสื่อประสมโดยการทดสอบความรู้ สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจใน 5 กิจกรรมหลัก และเก็บข้อมูลอุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 8 สัปดาห์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สถิติไควสแควร์ และสถิติวิลคอกแบบอันดับที่มีเครื่องหมาย

ผลของการสอนด้วยสื่อประสมต่อความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการ

ป้องกันปอดอักเสบ และอุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ สรุปได้ดังนี้

1. หลังได้รับการสอนด้วยสื่อประสมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ กลุ่มตัวอย่างพยาบาลมีค่ามัธยฐานคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจาก 16.00 คะแนน เป็น 19.00 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. หลังได้รับการสอนด้วยสื่อประสมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ กลุ่มตัวอย่างพยาบาลมีการปฏิบัติถูกต้องเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.01 เป็นร้อยละ 79.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ภายหลังจากใช้สื่อประสมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ พบอุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลโดยพยาบาลลดลงจาก 15.5 ครั้งต่อ 1,000 วันใช้เครื่องช่วยหายใจ เป็น 14.7 ครั้งต่อ 1,000 วันใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยมีสัดส่วนของความถี่ลดลงเท่ากับร้อยละ 5.00

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรดำเนินการส่งเสริมการให้ความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยใช้หลายวิธีประกอบกันได้แก่ การอบรมให้ความรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือน ควรมีการกระตุ้นเตือนและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรพยาบาลมีพฤติกรรมการปฏิบัติที่ถูกต้องและยั่งยืน

2. ควรส่งเสริมการให้ความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลจากการใช้สื่อประสมในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจสู่หอผู้ป่วยอื่นที่ดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

3. ควรมีการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อประสมและปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับหน่วยงานก่อนนำไปใช้ในบุคลากรพยาบาลกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาผลของการปฏิบัติในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของสหสาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร นักโภชนาการ นักกายภาพบำบัดและผู้ช่วยเหลือคนไข้ต่ออุบัติการณ์การเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจในโรงพยาบาล
2. ควรทำการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม และมีการสุ่ม (randomized controlled trial)
3. ควรศึกษาติดตามความยั่งยืนของการปฏิบัติโดยทำการศึกษาในระยะยาวและมีกลุ่มเปรียบเทียบ